

BOSHLANG`ICH SINIF DARSLARIDA ZAMONAVIY TA`LIM TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISHNING AHAMIYATI

Abdumutalova Muhayyoxon Qahramonjon qizi

Farg`ona davlat universiteti talabasi
<https://doi.org/10.5281/zenodo.8379204>

ARTICLE INFO

Qabul qilindi: 20-September 2023 yil
Ma`qullandi: 23-September 2023 yil
Nashr qilindi: 26-September 2023 yil

KEY WORDS

Boshlang`ich ta`lim; Ta`lim texnologiyasi; Zamonaviy ta`lim vositalari; Raqamli savodxonlik; Pedagogik innovatsiyalar.

ABSTRACT

Ushbu maqolada zamonaviy ta`lim texnologiyalarini boshlang`ich sinf darslariga joriy etishning ahamiyati ko`rib chiqiladi. Tez texnologik taraqqiyot davrida ushbu vositalarni qo`llash o`rganish tajribasini oshirish va yosh ongni raqamli asrga tayyorlash uchun zarur bo`lib xizmat qiladi. Foyda, muammolar va ilg`or tajribalarni har tomonlama tahlil qilish orqali ushbu maqola texnologiyani boshlang`ich ta`limda keng joriy etish tarafdori bo`lib, uning faollik, tanqidiy fikrlash va umrbod ta`lim ko`nikmalarini rivojlantirish imkoniyatlarini ta`kidlaydi.

21-asrda ta`lim manzarasi texnologiyaning tinimsiz yurishi ta`sirida chuqur o`zgarishlarni boshdan kechirmoqda. Zamonaviy ta`lim texnologiyalarining paydo bo`lishi, ayniqsa, boshlang`ich sinflarda o`qitish va o`rganish usullarini tubdan o`zgartirish uchun misli ko`rilmagan imkoniyatlarni taqdim etdi. Ushbu maqolada ushbu texnologik yutuqlar boshlang`ich ta`lim kelajagini shakllantirishda muhim rol o`ynaydi. Boshlang`ich ta`lim bolaning umrbod ta`lim yo`lini qurish uchun asos bo`lib xizmat qiladi. Aynan shu shakllanish yillarida yosh onglar yangi g`oyalar va tushunchalarni eng yaxshi qabul qiladi va moslashadi. Shunday ekan, o`qituvchilar dinamik, qiziqarli va samarali o`quv muhitini yaratish uchun zamonaviy ta`lim texnologiyalari kuchidan foydalanishlari muhim ahamiyatga ega. O`qitishning an`anaviy usullari hali ham qimmatli bo`lsa-da, endi talabalarni raqamli asrning murakkabligiga tayyorlash uchun yetarli emas. Zamonaviy ta`lim texnologiyalari interfaol doskalar va o`quv ilovalaridan tortib virtual real simulyatsiyalari va onlayn hamkorlik platformalarigacha bo`lgan keng doiradagi vositalar va platformalarni o`z ichiga oladi. Ushbu texnologiyalar shaxsiylashtirilgan, immersiv va interfaol ta`lim tajribasini taklif qilib, an`anaviy sinfdagi o`qitish cheklovlarini yengib o`tish imkoniyatiga ega. Biroq boshlang`ich ta`limda ta`lim texnologiyasini o`zlashtirish o`zining muammolaridan holi emas. Bu ushbu vositalarni o`quv dasturiga kiritish va ular insonning muhim o`zaro ta`siri va yo`l-yo`riqlarini almashtirmasligini ta`minlash o`rtasida ehtiyotkorlik bilan muvozanatni talab qiladi. Bundan tashqari, o`qituvchilar ushbu texnologiyalardan samarali foydalanish uchun yetarli darajada o`qitilishi kerak va raqamli tenglik bilan bog`liq masalalar barcha talabalarning ular taklif qiladigan imtiyozlardan foydalanishini ta`minlashi kerak. Ushbu maqolaning keyingi bo`limlarida biz boshlang`ich sinf darslarida zamonaviy ta`lim texnologiyalaridan foydalanishning ko`p qirrali ahamiyatini

ko`rib chiqamiz. Biz ular olib keladigan afzalliklarni, ular keltirib chiqaradigan qiyinchiliklarni va ularni integratsiya qilishning eng yaxshi amaliyotlarini o`rganamiz. Boshlang`ich ta`limda texnologiyani qo`llash shunchaki tanlov emas, balki o`quvchilarga tobora raqamli dunyoda rivojlanishi uchun zarur bo`lgan ko`nikma va bilimlarni kuchaytirish zarurati ekanligi ayon bo`ladi.

ASOSIY QISM

Bugungi shiddat bilan rivojlanayotgan texnologik sharoitda boshlang`ich sinf darslariga zamonaviy ta`lim texnologiyalarini joriy etish tobora muhim ahamiyat kasb etmoqda. O`qitish va o`rganishning an`anaviy usullari endi talabalarni raqamli davr qiyinchiliklariga tayyorlashga biroz kamlik qilmoqda. Texnologiyaning kuchidan foydalangan holda, o`qituvchilar o`quvchilarning bilim va akademik qobiliyatlarini kuchaytiradigan dinamik va qiziqarli o`quv muhitini yaratishi mumkin.¹ Avvalo, zamonaviy ta`lim texnologiyalari boshlang`ich sinf o`quvchilarining turli xil ta`lim uslublari va ehtiyojlarini qondira oladigan keng ko`lamli vositalar va resurslarni taklif etadi. Texnologiyaga asoslangan o`quv platformalari, interaktiv ilovalar va multimedia resurslari nafaqat o`quvchilar e`tiborini jalb qiladi, balki o`rganishga yanada interfaol va hamkorlikda yondashishni osonlashtiradi.² Bu esa o`quvchilarning o`quv jarayonida faol ishtirok etishini ta`minlaydi, bu esa yuqori samaradorlik va bilimlarni saqlab qolishga olib keladi.

Boshlang`ich sinf darslarida zamonaviy ta`lim texnologiyalarining integratsiyalashuvi ham tanqidiy fikrlash va muammoni yechish ko`nikmalarini oshiradi. Texnologiyalar orqali talabalar murakkab tushunchalarni o`rganishlari, tajribalar o`kazishlari va interaktiv tarzda ma`lumotlarni tahlil qilishlari mumkin. Ushbu amaliy yondashuv talabalarga mavzuni chuqurroq tushunish imkonini beradi, chunki ular nazariy bilimlarini real dunyo stsenariylarida faol qo`llaydilar. Bundan tashqari, virtual voqelik kabi texnologiyalar talabalarga fazoviy ongni, ijodkorlikni va qaror qabul qilish qobiliyatlarini oshiradigan immersiv tajribalarni taqdim etishi mumkin.

Boshlang`ich sinf darslarida zamonaviy ta`lim texnologiyalarini joriy etishning yana bir muhim foydasi raqamli savodxonlik va XXI asr ko`nikmalarini rivojlantirishdir. Raqamli dunyoda talabalar texnologiyadan foydalanish va malakali bo`lishlari juda muhimdir. Ularni turli texnologik vositalar va resurslar bilan erta tanishtirish orqali o`qituvchilar o`quvchilarni kelajakdagi kareralarida ustun bo`lishlari uchun zarur ko`nikmalar bilan jihozlashlari mumkin. Bu ko`nikmalarga raqamli aloqa, axborot savodxonligi, media savodxonligi va kompyuter dasturlash kabilar kiradi, ular bugungi mehnat bozorida yuqori baholanadi.³

Bundan tashqari, zamonaviy ta`lim texnologiyalaridan foydalanish ta`lim imkoniyatlaridagi nomutanosiblikni yumshata oladi. Ko`pgina hollarda, kam ta`minlangan talabalar tengdoshlari bilan bir xil resurslar va imkoniyatlardan foydalana olmasliklari mumkin. Sinf xonalarida texnologiyani joriy qilish orqali o`qituvchilar bu bo`shliqni bartaraf

¹ Мирзаева, Дилфуза Шавкатовна. "Методы использования дидактико-игровых образовательных педагогических технологий в начальных классах." *Academy* 3 (54) (2020): 85-86.

² Зайкова, Татьяна Михайловна. "Применение современных образовательных технологий на уроках истории и обществознания как средство повышения качества образования." *Педагогический опыт: теория, методика, практика* 1 (2014): 160.

³ Багина, В.А., Балаева, С.А., Боровкова, О.А., Ведута, О.В., Дементьева, Ю.В., Иохвидов, В.В., Мищик, С.А., Семенова, Е.А., Ткачева, О.И., Токмазов, Г.В. and Щедрина, Е.В., 2017. *Современные образовательные технологии*.

etishlari va barcha o'quvchilarga yuqori sifatli ta'lim olishdan teng foydalanish imkoniyatini berishlari mumkin. Texnologiyaga asoslangan o'quv platformalari yanada arzonroq va oson foydalanish mumkin bo'lishi mumkin, bu esa hayotning barcha qatlamlaridagi talabalarga ilg'or ta'lim resurslaridan foydalanish imkonini beradi.

Bundan tashqari, boshlang'ich sinf darslarida zamonaviy ta'lim texnologiyalarining integratsiyalashuvi global va o'zaro bog'liq ta'lim tajribasini rivojlantiradi. Onlayn hamkorlik vositalari va video konferensiya platformalari orqali talabalar dunyoning turli burchaklaridan kelgan tengdoshlari bilan bog'lanib, hamkorlik qilishlari mumkin. Ushbu madaniy almashinuv xilma-xillik, hamdardlik va global muammolarni yanada kengroq tushunishga yordam beradi. Shuningdek, u talabalarni tobora o'zaro bog'langan va global hamkorlikka tayanadigan kelajakka tayyorlaydi.

Boshlang'ich sinf darslarida zamonaviy ta'lim texnologiyalaridan foydalanish jadal rivojlanayotgan dunyomizda muhim ahamiyat kasb etadi. Texnologiyadan foydalanish orqali biz qiziqarli va interaktiv ta'lim muhitini yaratishimiz, tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishimiz, raqamli savodxonlikni rivojlantirishimiz, ta'limdagi tafovutlarni bartaraf etishimiz, global hamkorlikni rivojlantirishimiz va talabalarni XXI asrda muvaffaqiyatga erishish uchun zarur bo'lgan ko'nikmalar bilan jihozlashimiz mumkin. O'qituvchilar sifatida biz ushbu texnologiyalarni qo'llashimiz va o'quvchilarimizga eng yaxshi ta'lim berish va ularni raqamli asrning qiyinchiliklari va imkoniyatlariga tayyorlash uchun ularning salohiyatidan foydalanishimiz juda muhim.

Boshlang'ich ta'lim bola ta'lim yo'lining asosiy qurilish bloki bo'lib xizmat qiladi. Bu yosh onglarning eng sezgir, qiziquvchan va yangi g'oyalarga ochiq bo'lgan davri. Shunday ekan, o'qituvchilar zamonaviy ta'lim texnologiyalari imkoniyatlaridan boyituvchi va qamrab oluvchi ta'lim muhitini yaratishda foydalanishlari tabiiy. Texnologiyani boshlang'ich sinflarga integratsiyalashning eng muhim afzalliklaridan biri bu individual ta'lim uslublari va tezligini qondirish qobiliyatidir. Ta'lim dasturlari va platformalari har bir talabaning ehtiyojlariga moslasha oladi, bu esa qiyin o'quvchilarga moslashishga yordam beradigan va ilg'or o'quvchilarga o'z tezligida rivojlanishiga imkon beruvchi shaxsiylashtirilgan o'quv tajribalarini taklif qiladi. Interfaol doskalar, o'quv dasturlari va o'yinlashtirilgan o'quv platformalari kabi zamonaviy texnologiyalar yosh o'quvchilar e'tiborini jalb qilishning tug'ma qobiliyatiga ega. Ushbu vositalar darslarni interaktiv tajribaga aylantirib, o'rganishni qiziqarli qiladi va qiziqish va izlanish tuyg'usini kuchaytiradi. Internet zamonaviy qurilmalar bilan birgalikda boshlang'ich sinf o'quvchilariga bilim va resurslarning keng omboridan foydalanish imkonini beradi. Ular an'anaviy darsliklar doirasidan tashqarida o'z ufqlarini kengaytirib, muzeylarni o'rganishlari, mutaxassislar bilan muloqot qilishlari va dunyo bo'ylab virtual sayohat qilishlari mumkin.

XULOSA

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, zamonaviy ta'lim texnologiyalarini boshlang'ich sinf darslariga integratsiyalashuvi bugungi ta'lim muhitida shunchaki tanlov emas, balki zaruratdir. Ushbu texnologiyalar yosh o'quvchilarni jalb qilish, rag'batlantirish va kuchaytirish, ularni raqamli asrning qiyinchiliklari va imkoniyatlariga tayyorlash qudratiga ega. Biroq, bu integratsiya o'ylangan holda amalga oshirilishi kerak, tenglik masalalarini hal qilish va texnologiya o'qituvchilarning rolini almashtirish emas, balki oshirishni ta'minlashi kerak. Texnologiyani qamrab olgan holda, boshlang'ich ta'lim bolalarni tobora raqamli dunyoda rivojlanishi uchun

zarur bo'lgan ko'nikma va bilimlar bilan qurollantiradigan dinamik va o'zgaruvchan tajribaga aylanishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Мирзаева, Дилфуза Шавкатовна. "Методы использования дидактико-игровых образовательных педагогических технологий в начальных классах." *Academy* 3 (54) (2020): 85-86.
2. Зайкова, Татьяна Михайловна. "Применение современных образовательных технологий на уроках истории и обществознания как средство повышения качества образования." *Педагогический опыт: теория, методика, практика* 1 (2014): 160.
3. Багина, В.А., Баляева, С.А., Боровкова, О.А., Ведута, О.В., Дементьева, Ю.В., Иохвидов, В.В., Мищик, С.А., Семенова, Е.А., Ткачева, О.И., Токмазов, Г.В. and Щедрина, Е.В., 2017. *Современные образовательные технологии*.
4. Qizi, R. D. T., & Qizi, M. F. M. (2021). Developing the critical thinking of primary school students. *ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal*, 11(10), 769-772.
5. Muhammadkadirovna, G. D., Abdulhamitovna, S. H., & Qizi, R. D. T. (2022). The Role of Innovative Training Methods in Individualization Training. *Spanish Journal of Innovation and Integrity*, 6, 272-279.
6. Toyirovna, R. D. (2021). Critical Thinking Process in School Children. *International Journal of Culture and Modernity*, 11, 165-168.
7. Rustamova, D. T. K., & Mamajonova, F. M. K. (2022). STAGES OF ACTIVATING LEXICAL SYNONYMS IN THE SPEECH OF PRIMARY SCHOOL STUDENTS. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(10), 750-756.
8. Rustamova, D. (2023). THE IMPORTANCE OF A COGNITIVE APPROACH TO LEARNING SYNONYMS IN PRIMARY GRADES. *BARQARORLIK VA YETAKCHI TADQIQOTLAR ONLAYN ILMIY JURNALI*, 3(3), 32-36.
9. Niezova, M., & Rustamova, D. (2020). Ona tili darslarida oquvchilarni mustaqil fikrlashga o'rgatuvchi interaktiv va noan'anaviy metodlari. *Молодой ученый*, (4), 480-481.
10. Tursinova, M. M. T. (2021). OZBEKISTONDA RUS TILINI RIVOJLANTIRISHGA QARATILGAN CHORA-TADBIRLAR. *Студенческий вестник*, (17-8), 44-45.
11. Rustamova, D. (2023, June). LINGUISTIC NATURE OF SYNONYMS. In *Academic International Conference on Multi-Disciplinary Studies and Education* (Vol. 1, No. 10, pp. 108-110).
12. Toyirjonovna, R. D. (2023). Importance of Cognitive Approach to Learning Synonyms in Primary Grades. *World of Science: Journal on Modern Research Methodologies*, 2(6), 13-16.
13. Rustamova, D. (2023, June). LINGUISTIC NATURE OF SYNONYMS. In *Academic International Conference on Multi-Disciplinary Studies and Education* (Vol. 1, No. 10, pp. 108-110).
14. Tursinova, M. M. T. (2021). OZBEKISTONDA RUS TILINI RIVOJLANTIRISHGA QARATILGAN CHORA-TADBIRLAR. *Студенческий вестник*, (17-8), 44-45.
15. Niezova, M., & Rustamova, D. (2020). Oh no language in their classes students independent teacher of thinking interactive and unconventional methods. *Molodoy Uchenyi*, 4, 480-481.
16. Rustamova, D. (2023, June). LINGUISTIC NATURE OF SYNONYMS. In *Academic International Conference on Multi-Disciplinary Studies and Education* (Vol. 1, No. 10, pp. 108-

110).

17. Toyirjonovna, R. D. (2023). Importance of Cognitive Approach to Learning Synonyms in Primary Grades. *World of Science: Journal on Modern Research Methodologies*, 2(6), 13-16.

18. Akbarova, Z., & Rustamova, D. (2023). STAGES OF ACTIVATING LEXICAL SYNONYMS IN THE SPEECH OF PRIMARY SCHOOL STUDENTS. *Scientific Journal of the Fergana State University*, 28(3), 75. https://doi.org/10.56292/SJFSU/vol28_iss3/a388-390

19. Toyirovna, R. D. (2020). *AJMR*. *AJMR*.

20. DiloobarMaxsitovna, K., & Toyirjonovna, R. D. (2023). COGNITIVE APPROACH TO LEARNING SYNONYMS IN PRIMARY EDUCATION SYSTEM. *O'ZBEKISTONDA FANLARARO INNOVATSIYALAR VA ILMIY TADQIQOTLAR JURNALI*, 2(20), 521-525.

